

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

พระพุทธรเจ้าสอนโลกเล่น ๆ เมื่อไร ยังมานอนจมกันอนอยู่หรือ

เชียงใหม่คงไม่หนาวมั่งระยะนี้ คงจะพอ ๆ กันทุกภาค ปีนี้ไม่ค่อยหนาว เดือนธันวาคม มกราฯ ตามธรรมดาเป็นหน้าหนาวของมันเต็มตัว ปีนี้ไม่หนาวนะ เท่าที่ผ่านมา มีปีนี้ที่เป็นหน้าหนาวแต่ไม่หนาว พึ่งมาเห็นปีนี้นะ ปกติเรื่อยมาถึงหน้าหนาว เช่น ธันวาคม มกราฯ ต้องมีลวดลายจนได้แหละ ปีนี้แทบจะว่าไม่มีหน้าหนาวก็ได้ ตอนเราไปกรุงเทพฯ ขึ้นมาก็ดูปรอท มันลงต่ำสุดแค่ ๑๓ ปีนี้ความหนาวเราเห็นแค่ ๑๔ แล้วลงมา ๑๓ เท่านั้นไม่เลยจากนั้น คือปรอทอยู่กุฏิเรา มันบอก ถ้าวันไหนลงต่ำสุดก็แค่นั้น ถ้ามากกว่านั้นลงอีกมันก็เห็น อันนี้ลงแค่นั้น เดือนพฤศจิกายน ลงคืนเดียว ๑๔ ตอนที่เราไปกรุงเทพฯ คราวที่แล้วนี้ ไม่ใช่ไปวัดโศฯ นะ

ไปกรุงเทพฯ คราวที่แล้วนี้ กลับมามาดูปรอท คือเราดูต่ำสุดมันแค่วันเดียว ลงแค่ ๑๓ เท่านั้นแหละ จากนั้นมาก็ไม่มี ปีนี้รู้สึกว่ามีหน้าหนาว ตั้งแต่ผ่าน ๆ มากก็มีปีนี้ที่ว่าไม่หนาว แต่มันก็ทำให้สบาย คือไม่หนาวมาก หนาวพอให้สบาย ๆ ไม่หนาวถึงกับปีบคั้นเราจะตาย หน้าหนาวจริง ๆ มันหนาวมากจริง ๆ นะ นี่ไม่มี เราอยากพูดว่าตั้งแต่สร้างวัดป่าบ้านตาดมานี้ พึ่งมาปีนี้ที่ความหนาวผิดปกติพอสมควร นอกนั้นต้องมี มันหนาวมาตลอดทุกปี ๆ ปีนี้ลงสุดขีดแค่ ๑๓ องศาไม่เลยจากนั้น แล้วตั้งแต่ตั้งวัดป่าบ้านตาดนี้ก็มีปี ๕๑๖ ลงถึง ๕ นะ ลงมาเรื่อย ๆ ลงมาแล้วก็ยืนตัวสองคืนสามคืนแล้วก็ลง สามคืนสี่คืนแล้วลง ๆ ฟาดจนถึง ๕ นะ เกือบศูนย์ว่างั้นเถอะ ก็มีปรอทนี้

อันนี้ก็เป็นที่ระลึกอันหนึ่งเหมือนกัน ตั้งแต่สร้างวัดมานี้ ปี ๕๑๖ ลงถึง ๕ ต้นไม้เล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เราปลูกไว้ตามนี้ตายหมดนะ ทนหนาวไม่ไหว ต้นไม้อะไรที่เขปลูกไว้ตามข้าง ๆ พวกต้นขนุนอะไรปลูกไว้ตามนี้ ต้นได้ประมาณถึง ๒ เมตรแล้วก็ มี สูงขนาดนี้ ตายหมด หนาวมากตาย เมืองไทยเราก็นับว่าเป็นเมืองพอเหมาะพอดี ถ้าพูดตามส่วนของเมืองทั้งหลายทั่วประเทศว่างั้นเถอะ ทั่วโลกนะ ถึงเวลาหนาวก็ไม่เห็นหนาวมากอะไรนัก ร้อนก็ร้อนธรรมดา พอที่บ้านเราเมืองเรา อย่างเมืองอื่นน้ำจืดเป็นน้ำแข็งฟุ้งชึ้นนะ หนาวขนาดเป็นน้ำแข็ง เมืองเราไม่เป็น นอกจากพวกบ้านน้ำแข็งมันไปทำโรงขึ้นมา อะอะน้ำแข็งมาขาย สุดท้ายเอามาให้พระกินด้วย เราก็กินน้ำแข็งโรงบ้างกับเขาเหมือนกันนะ เพราะฉะนั้นเราจึงเป็นบ้างดีบ้าง

นี่พูดถึงว่ามันหนาว เมืองเขาเป็นน้ำแข็ง เมืองเราไม่มี นกเปิดน้ำมาจากโน้นปีนี้ ฟังว่าไม่ค่อยมาก แนะเห็นไหมละ คือมันลึกลับหนาวมานะ จากไซบีเรียหรือไง ไปถามธรรมอินทร์ดูว่ามีประมาณร่วมพัน ท่านก็บอกไม่ค่อยมากนักว่างั้นนะ คือทุกปีหน้า

หนาวมันเต็มนั้นเลย พอหน้าร้อนเขาก็กลับบ้านเขา ไอ้พวกที่มีครอบครัวมีลูกมีเต้าเขา อยู่กันเป็นประจำ เป็นพื้น พวกนี้เป็นพื้นนะ พวกนั้นมาเป็นเวลา หน้าหนาวมาเสียที หนึ่ง ยกทัพมาแล้วก็ไป ๆ พวกที่อยู่เป็นประจำนี้เขามีลูกมีเต้า เขาอยู่เป็นประจำเป็น พื้นไว้เลย

บรรดาสถานที่อยู่ของนกเปิดทั้งหลายเรียกว่าวัดมาทางภาคอีสานเรานี้ ก็มีอยู่ ทางวัดนาคำน้อย รู้สึกจะเป็นอันดับหนึ่งที่นกเปิดน้ำมีมาก ถึงขนาดพันก็มี คือมีตฟ้ามีว ดินเวลาเขาขึ้นเที่ยวของเขานะ เขามีเวลา พอ ๕ โมงเย็นเขาจะเริ่มออกหากินนะ พอถึง มีตเกือบจะหมด ยังแต่พวกรักษาครอบครัว พวกนั้นไป พอตี ๓ ตี ๔ แล้วมาละ เขาไป หากิน คงจะไปไกลนะพวกนี้ เคยมีใครมาบอกเราว่า พวกนกเปิดเหล่านี้ตอนกลางคืน เขาไปหากินในทะเลโน้นหรือ นกพวกนี้มันบินเก่งนะ คงจะไปไกลนะ เขาคงไปหากิน ตามนิสัยที่เขาเคยไปที่ไหนเขาก็ไปของเขา ยกพวกไปคนละพวก ๆ แล้วก็มารวมกัน

แต่ก่อนก็วัดหลวงพ่อตัน สมัยก่อนที่เราไป คือทำเล่นนั้นนะแต่ก่อนมันเป็นดง ล้วน ๆ ใครก็ไม่ทราบว่ามีนกเปิดหรือไม่มี คงไม่มีเพราะมันไม่ปลอดภัย นี่ที่เราได้พูด ให้ฟัง เหล่านี้เป็นดงล้วน ๆ นะ ป่าล้วน ๆ ไม่มีบ้านคนเลย มีบ้านไม่กี่หลังคาเรือนอยู่ ไกล ๆ เขาเริ่มจะไปสร้างบ้าน ที่หลวงปู่ตันอยู่ที่นี่ กลางดงใหญ่เลยนะนั่นไม่ใช่ธรรมดา อยู่กลางดงใหญ่เลย ที่นี้มันเป็นเกาะ ๆ พวกหินดานหินอะไรเป็นเกาะ ๆ แล้วน้ำอยู่ ชอกแซกเต็มไปหมด ทำเลที่กว้างก็มี พวกโขลงช้างมาเล่นน้ำกลางคืนนี้ โอ้ย เสียงลั่น เลย ที่นี้พระก็ไม่ค่อยได้ภาวนา ช้างมาเล่นน้ำ ยกมาทั้งโขลง ๆ เลยรอบเลย

เลยคิดกันซิพระ นั้นเห็นไหมพระเวลาจนตรอกท่านก็หาทางออกเหมือนกัน ปรึกษากันจะทำไฉน เรามาเราตั้งใจจะมาภาวนา อยู่กันดูว่าไปด้วยกันประมาณสามสี่ องค์ นับว่ามากอยู่นะ ไปสามสี่องค์ไปพักอยู่ที่นั่น พอตกกลางคืนมามันก็มาเล่นน้ำ โนนนะจวนสว่างมันถึงไป ตอนเวลาภาวนาเขาก็เล่นน้ำ เลยปรึกษากันให้ไปหาبيبแตก มา ได้بيبแตกبيبร้างมาไว้คนละจุด องค์ไหนอยู่ที่ไหนก็เอาไว้ตามที่อยู่ของตน ที่นี้พอ ถึงเวลาช้างมันก็ลง พอมันลงเต็มที่เสียงลั่น องค์หนึ่งก็เคาะبيبเสียงดังเป็ก ๆ มันตื่นละ ชี้ ริ่ง

พอองค์นั้นได้ยินเสียงทางนั้นองค์นี้ก็เป็ก ๆ ช้างไม่ทราบจะวิ่งไปทางไหน ริ่งวก ไปเวียนมา ไปนี้ไปโดนเป็ก ริ่งมาทางนี้เป็ก ริ่งวนอยู่บริเวณนั้น พวกวิ่งออกนอก ๆ ก็มี ริ่งไปวิ่งมาวิ่งผ่านกลางลาน พระท่านไปทำกระท่อมนั้น พระก็อยู่ในนั้น ช้างมันวิ่งหนี ตายมากี่ชนกระท่อมนั้น กระท่อมนั้นก็ล้ม ช้างโดนกระท่อมนั้น ๆ ก็ล้ม พระก็ร้องโก๊ก ช้างก็ร้อง โก๊ก ต่างคนต่างร้อง ป่านนี้มันหยุดหรือยังไม่รู้จะพวกบ้าพวกร้องนั้นละ ลองไปหาดูซิ

ถึงขนาดนั้นนะ วันหลังมาเจียบเลย ได้ภาวนา ครั้นต่อจากนั้นมาก็เลยเป็นวัด แล้วคนก็เข้าไปสร้างบ้านสร้างเรือน เลยกลายเป็นกลางบ้านไปหมดแล้วเวลานี้

พูดถึงแต่ก่อนช่างมาก ท่านวันนี่องค์หนึ่งไปมาเล่าให้ฟัง เจ้าคุณมหาเส็งองค์หนึ่งที่ขอนแก่น เสียแล้วเตี้ยวันี้ แล้วองค์ไหนอีก ท่านวันดูว่าเป็นเณรอยู่ ท่านวันนี่มาเล่าให้ฟังไม่ใช่เราไปเห็นเองนะ ท่านวันแหละมาเล่าให้ฟังถึงโขลงช้าง ท่านวันเป็นเณรมีเณรเตี้ยเท่า นั้น แล้วใครบ้าง จำได้ว่าเจ้าคุณเส็งนี่องค์หนึ่ง มหาเส็ง เจ้าคุณอริยคุณาธาร ที่วัดเขาสวนกวาง ดูเหมือนเสียไปแล้วนะ

นี่เราพูดถึงเรื่องนกเป็ดน้ำ พอพระไปสร้างวัดที่นั่น น้ำมีมาก เขาก็ไปกันเขื่อนไว้ที่นั่นอีกนะ มีน้ำเต็มไปหมด ที่นั่นนกเป็ดน้ำเต็มไปหมดเลยนะ เราไปตอนกลางวันเห็นมันนอนดาดดาชอยู่ตามนั้นเลย กลางวันเราไป เขาไม่สนใจกับเรา เขาพักนอนกลางวันเจียบเลย มองไปที่ไหนเหมือนกับเอาเสื้อไปเลยนะ นี่คือพวกนกเป็ดน้ำมันนอนดาดดาชเต็มอยู่ตามสนามหญ้าอะไร ๆ ริมน้ำ ๆ เต็มไปหมดเลย โห ทำไมมากมายนัก นี่เราไปเห็นด้วยตาของเราเอง พอตกเย็นเขาก็ไป ตอนเช้าเขาก็มาเป็นประจำ เวลานี้ดูมีนกเป็ดหรือไม่มีก็ไม่รู้ นั่นเห็นไหมละ อำนาจผู้ครองวัดมีสำคัญอยู่นะ

อย่างวัดหลวงตาบัว หนองแซง นี่ก็เหมือนกัน แต่ก่อนหนองแซงนี้เต็มหมดเลย สระน้ำ มีตั้งแต่ต้นกเป็ด ที่นี้พอหลวงตาบัวล่องไปพวกนี้ก็จางไป ๆ เตี้ยวันี้จะมีหรือไม่มี น่ากลัวจะไม่มีนะ หมดย่างนั้นละนะ อันนี้ก็อาศัยอยู่ที่วัดนาคำน้อย สระเราในครั้วเขาก็มา สระเล็ก ๆ ในครั้วนี้ เขามาเราสงสัย ก็เราเดินไปริมสระเห็นเขาเล่นน้ำอยู่นั้น ๒ ตัว เล่นน้ำอยู่ในสระนั้น เราเดินไปริมสระเขาก็เล่นน้ำเฉย อ้าว ใครเอานกเป็ดมาปล่อยนี่เขามาดูลาดเลา หัวหน้าเขาละมาดู ถ้าพออยู่ที่ไหนเขาจะอยู่ นาน ๆ มาทีหนึ่ง ตัวหนึ่งก็มี สองตัวก็มี ส่วนมากก็อยู่ในราวสองตัว

เขาเล่นเฉยนะไม่สนใจกับเรา เราเลยสงสัยนึกว่าใครเอานกเป็ดมาปล่อย เวลาถามแล้วไม่มี เขามาเอง มาอยู่คั่นหนึ่งสองคั่นเขาก็ไป เขามาดูลาดเลา จากนั้นมาไม่ค่อยเห็นนะ แสดงว่าไม่เป็นท่าแล้ว สระนี้ไม่เป็นท่า มีแต่เต่าเต็มอยู่นั้น เราได้เดินไปบอกเรื่อยนะ คือเต่าตัวเล็ก ๆ นอนเต็มอยู่ในน้ำ พอตกกลางคืนมา มันก็เอาพวกแหนพวกอะไรเป็นอาหารกัดกิน กัดกินแล้วเศษมันก็ลอยขึ้นเต็มผิวน้ำ ที่นี้พอแซ่ไปหลายวัน เหม็นซี่ ทางโน้นเขากวาดออกอยู่เรื่อย เราไปเตือนอยู่เรื่อยกลัวน้ำจะเสีย คืออันนี้ถ้ามันแซ่หลายวันไปแล้วมันก็น่า จากเน่ามันก็เหม็น ต้องให้เอาออกเรื่อย ๆ เขาก็กัดกินเรื่อยของเขา เต่ามากที่สุดกิน ตัวเล็ก ๆ มาก เต็ม มันนอนมองเห็นอยู่ก็มี มันนอนอยู่ในน้ำนะ มองไปเห็นก็มีไม่เห็นก็มี เต็ม เต่ามากในวัดเรา

วันนี้พูดเรื่องนกเปิดเรื่องเต่า พวกนกเปิดที่อาศัยพระ นกเปิดนี้รู้ดีกับพระนะ ไปเห็นผ้าจีวรตากไว้ที่ไหนเขาจะร่อนลงดูนะพวกนกเปิด เขารู้ คือเขาเคยอาศัยพระ พวกนกเปิดกับพระนี้สนิทกันมาก ไม่กลัวกับพระเรา เขาเคยพอแล้ว พอเห็นจีวรเร ตากอยู่ในป่านี่ก็เหมือนกันเขาจะร่อนมาดู เขาร่อนมาดูทำเล เป็นอย่างนั้นนะ ถ้าหากว่ามีน้ำเขาจะลง เขาไปเที่ยวของเขา น้ำที่เราไปอยู่ก็น้ำเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่สมควรที่สัตว์ เหล่านี้จะอาศัยได้ แต่เขาก็มาร่อนดู นั่นนะผ้าเหลืองเป็นเครื่องหมาย ทำเลที่เขาอาศัย ผ้าเหลือง เขาจะอยู่แถวนั้น มีอยู่ทั่วไปนะ นกเปิดน้ำเข้าใจดีกับพระ

อย่างวัดใหม่นี้เราก็ทำสระใหญ่ไว้สำหรับนกเปิดน้ำ แต่ก็มีมาบ้างเป็นบางเวลา หน้าฝนมีบ้าง แต่ไม่ค่อยมีมาก ก็อย่างนั้นแล้ว ต่อไปอาจจะมาก็ได้ อันนั้นก็ใหญ่อยู่ รวมทั้งหมดดูเหมือน ๔ ไร่ นะ ทั้งบริเวณขอบนอกขอบในรวมกันแล้ว ๔ ไร่ ในวงกลางนี้เป็นสระ เราเป็นคนไปสั่งเองเพื่อจะได้สระน้ำนี้ไว้สำหรับนกเปิดจะได้มาอาศัยพระ เพราะเราเคยเห็นมันไปอาศัยพระอยู่ตลอดเวลาแล้ว

เมื่อวานนี้ได้พูดถึงเรื่องภวานาบ้าง ให้พากันเน้นหนักทางด้านจิตตภาวนานะ ให้เห็นจิตนี้เป็นสำคัญบ้างในตัวของเรา ๆ นี้ จิตเท่านั้นเอง ให้พากันภาวนา สำรวมระวัง อารมณ์ของธรรมเข้าสู่จิต จิตจะชุ่มชื้นเบิกบานยิ้มแย้มแจ่มใส สว่างไสว ความแปลกประหลาดจะขึ้นตรงนั้นละ เพราะสถานที่เกิดของธรรมอยู่ที่นั่น พร้อมกับกับสถานที่เกิดของกิเลสก็อยู่ที่นั่น เวลานี้มีแต่กิเลสเรื่องอำนาจไปหมดนะ โอ๊ย กิเลสเรื่องอำนาจ เราพูดจริง ๆ นะ จนจะดูไม่ได้ว่านี่เถอะเวลานี้ ดูโลกมนุษย์เรา เฉพาะอย่างยิ่งดูชาวพุทธเรานี้จะดูไม่ได้เลย มันไม่มีหลักมีเกณฑ์อะไรเลย มีแต่กิเลสจุตลาคตลอดเวลา กิริยามารยาททุกสิ่งทุกอย่างเป็นเรื่องของกิเลสลากจูง ๆ ไม่มีธรรมเป็นเครื่องหักห้ามกันบ้างเลย ถึงขนาดนั้นนะ

นี่เราดูจริง ๆ ไม่ได้ดูธรรมดา ดูนอกก็ดู ดูในก็ดู พูดให้มันชัดเจนอย่างนี้ แล้วดูในนะมันจะดูไม่ได้นะ ดูนอกเราก็เคยดูมาแล้วตั้งแต่พ่อแต่แม่ เกิดมาเราก็ดูมาเรื่อย ๆ ก็ไม่ค่อยตื่นเต้น ดูในซี เกิดขึ้นแล้วมันดู แล้วดูจริงเสียด้วยนะข้างใน ไม่ได้หมอง ๆ มัว ๆ เหมือนดูข้างนอกนะ ดูข้างในมันแม่นยำ ๆ นั้นซีมันถึงได้สลดสังเวช โถ พิจารณาดูโลกนี้ก็กว้างแสนกว้าง มีที่ไหนพอจะเป็นที่ซุกหัวนอนได้บ้างโลกนี้ ว่าอันนั้นเจริญ อันนี้เจริญ

ที่กิเลสมันหลอกเอานะ ว่าบ้านนั้นเจริญ บ้านนี้เจริญ ๆ นี้เป็นเรื่องของกิเลสทั้งมวล ฟังให้ดี บ้านนั้นเจริญ บ้านนี้เจริญ เจริญด้วยวัตถุซึ่งเป็นเครื่องหลอกหลอกตา หลอกจิตใจของโลกให้ลุ่มเนื้อลุ่มตัวไม่มีฝั่งมีฝาด ดิ้นไปตามนั้นก็ลุ่มเหลว ๆ ลุ่มเหลวไปตาม ๆ กันทั่วโลกนะ นี่วิ่งตามวัตถุทั่วโลกเลย แล้วหาที่ว่าเจริญไม่มี ยิ่งสถานที่ใดไม่มี

ศาสนาเลยแล้วมันมีติดออกไปหมด จากมีติดตื้อครั้นแสดงขึ้นมาก็เปลวไฟกิเลสมันเสีย มันเผาอยู่ตลอดเวลา หาที่ว่าเจริญมันไม่มี ยิ่งกิเลสมันยกยอปอขึ้นว่าเจริญมาก นั้นละกองไฟมากอยู่ตรงนั้นมากที่สุดเลย มันมีอยู่ทุกแบบพูดไม่ถูก เห็นชัด ๆ จะว่าไง

เรื่องของกิเลสมันออกลาวดอกออกลาย ออกแบบไหน ๆ ที่จะสร้างกองทุกข์ให้แก่สัตว์โลกนี้ มีทุกแง่ทุกมุม ไม่มีว่างเว้นที่กิเลสจะไม่ไปจับจองสร้างกองทุกข์ให้แก่หัวใจสัตว์โลก ตลอดกิริยามารยาทที่ดีที่ดั้น มีแต่กิเลสผลักดันออกไปให้ดั้นทั้งนั้น ธรรมมีความพอเพียงฟังซินะ พอเพียง ถึงระยะสงบ-สงบ ถึงระยะพักเครื่องพัก ไม่ใช่วิ่งตลอดเวลาจนเครื่องพังเหมือนกิเลสพาวัง กิเลสพาวังเอาเครื่องพังได้เลย ถ้าธรรมพาวังนี้เวลาวิ่ง-วิ่ง เวลาหยุด-หยุด เวลาพักเครื่องพักไปเรื่อย ๆ นี่มีที่ยับยั้งในหัวใจ

คนมีศีลธรรมเป็นที่ยับยั้งในหัวใจนี้พอพักผ่อนหย่อนตัวได้ ถึงจะยุ่งขนาดไหนก็ตาม พอเข้ามาสู่เกาะแห่งธรรมแล้วจิตจะสงบเย็น ที่นี้เรื่องราวทั้งหลายที่ก่อกวนเพราะเป็นเรื่องของกิเลสมันนั้นมันจะจางไป ๆ ที่นี้ธรรมเข้าหล่อเลี้ยงจิตใจค่อยสงบเย็น นี่มีที่ชุกห้วนอนได้นะ เรื่อยไปหาตัวตฤเงินทองข้าวของสถานที่ต่าง ๆ ถนนหนทาง เครื่องก่อสร้างต่าง ๆ นั้นเป็นเรื่องของกิเลสมันวางตาข่ายไว้ทั้งหมด เพื่อครอบหัวสัตว์โลกคือมนุษย์เรานั้นแหละให้ลืมน้ำลืมน้ำตาลไป

ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งวันตายติดตลอดไปหาฝั่งหาผาไม่ได้ เหมือนกับคนตกน้ำในท่ามกลางมหาสมุทร มองไปที่ไหนมีแต่ป้อมแปม ๆ ท่ามกลางมหาสมุทร แล้วเขาลอย (ลอย=ว่ายน้ำ) ไปนี้ ว่ายน้ำลายน้ำนี้เขาจะไปไหน ไม่มีที่หมาย จุดหมายปลายทางไม่มี แต่ที่ต้องลอยไม่ลอยก็จะตาย หนักมากกว่านั้นมันจะตาย ลอยพอประทังชีวิตเท่านั้นหาฝั่งหาผาที่จะเกาะจะยึดเพื่อความปลอดภัยไม่ได้เลย

นี่ละมหาสมมุติหานิยามนี้จะเท่ากับมหาสมุทร ที่สัตว์ทั้งหลายติดดินไปตาม ๆ กันนี้ เหมือนกับเราว่ายน้ำในมหาสมุทร ไม่มีฝั่งมีผาที่จะหาสาระเป็นที่พึ่งที่อาศัยของตัวจริง ๆ ไม่มีเลย เหมือนสัตว์ที่ตกน้ำมหาสมุทรแบบเดียวกันเลยไม่ผิดกัน ถ้ามีอรรถมีธรรมเข้าก็เหมือนกับมีที่เกาะ มีฝั่งมีผาพอจะยึดจะเกาะ พอได้ยึดได้เกาะ มีเรือใหญ่ผ่านเข้ามาก็อาศัยไป ผ่านพ้นไป ๆ เรือใหญ่ก็คือศีลธรรมประจำใจ ผู้มีศีลธรรมประจำใจนั้นคือผู้เจริญอยู่ภายใน เจริญอันนี้มองกันไม่ค่อยเห็น เพราะกิเลสมันไม่มองความเจริญของธรรม มันจะมองแต่ความเจริญของมันแล้วเอาไฟเผาโลกเท่านั้น เรื่องความเจริญของธรรมมันไม่มอง

เพราะฉะนั้นจึงเป็นข้าศึกต่อกันระหว่างกิเลสกับธรรม ไม่เคยลงรอยกันได้เลยตลอดไป มีมากมีน้อยจะกิดจะขวางทุกแบบทุกฉบับ จนกระทั่งไม่มีอะไรเลยแล้วถึงจะรู้ได้ชัดว่า มีกิเลสเท่านั้นก่อกวน พออันนี้สิ้นซากไปแล้วไม่เห็นมีอะไรก่อกวน จิตพระ

อรหันต์ไม่มี ทุกข์แม้เม็ดหินเม็ดทรายตั้งแต่ขณะท่านตรัสรู้ สังหารกิเลสชาติสะบั้นลงไปแล้ว จิตพระอรหันต์ไม่เคยมีทุกข์เลยฟังซินะ กับพวกเราแบกกongทุกข์มาก็กี่ปีกี่กัลป์ และแบกกongทุกข์ตั้งแต่วันเกิดถึงวันตายต่างกันยังไงบ้างพิจารณาซิ กับท่านที่ว่าไม่มีทุกข์เลย นั้นฟังซิ

นี่ละธรรมชาติของจริงเอามาสอนโลก โลกไม่ยอมรับจะให้ว่าไง ถ้าพูดเรื่องอรรถเรื่องธรรม เรื่องความรู้ความเห็นในอรรถในธรรมขึ้นมา พอจะเป็นสารประโยชน์ให้ยึดให้เกาะบ้างมันปิดตันที่ สู้ลอย(ว่าย)น้ำในมหาสมุทรไม่ได้ ตายอยู่ในนี้ดีกว่าว่างั้นนะ มันเป็นอย่างนั้นนะเวลานี้ ธรรมจึงเข้าไปเฉียดไม่ได้เลย กิเลสมันตื้อออกปัดออก ๆ โลกถึงมีความยินดีเพลิดเพลินในกongทุกข์ทั้งหลาย เพราะมันมียาเคลือบน้ำตาลเสริมไป ๆ หลอกไปลวงไป ช่างหลังนี้โกยทุกข์เผาไปเรื่อย ๆ ช่างหน้าก็หลอกไปดั้นไป หาฝั่งหาฝาดไม่ได้นะ ช่างหลังนี้ก็ไฟเผาไปเรื่อย ๆ

นี่ละจิตของโลกดังที่อธิบายมานี้ไม่มีอะไรผิดไปเลย จิตผู้มีธรรมมีฝั่งมีฝามีเกาะมีขอบเขต แล้วยังจิตท่านผู้หลุดพ้นไปแล้ว เท่านั้นพอ ท่านจึงว่า นตฺถิทานิ ปุณฺณโกว ตั้งแต่บัดนี้ต่อไปความเกิดอีกเพื่อแบกกongทุกข์ทั้งหลายดังที่เคยเป็นมานั้น ได้สิ้นสุดลงแล้ว ต่อไปนี้เราจะไม่กลับมาเกิดแบกกongทุกข์อีกแล้ว นตฺถิทานิ ปุณฺณโกว นั้นละกongทุกข์หมด หมดจากหัวใจเพราะกิเลสหมดจากหัวใจ กิเลสเป็นผู้สร้างกongทุกข์ในหัวใจ ธรรมสร้างความสุขขึ้นในหัวใจ เมื่อกิเลสชาติสะบั้นลงไปแล้วมีตั้งแต่ธรรมล้วน ๆ ไม่มีอะไรเป็นทุกข์ตลอดไปเลย

นั่นละมันถึงคุ้มค่ากันซิ การประกอบความเพียรตะเกียกตะกายเพื่อความหลุดพ้นจากทุกข์ไปได้เป็นลำดับลำดับตามากน้อยนั้น ควรอย่างยิ่งสำหรับพวกเราที่จะหนีจากกongทุกข์มหันตทุกข์เหล่านี้ ด้วยความเพียรต่อสู้กับความทุกข์ทั้งหลาย กิเลสหลอกมา ๆ วาดภาพหลอกลวงมาให้ปิด ๆ สู้กัน ทุกข์ยอมทน ลำบากยอมทน ทนเพื่อจะสุข เอ้า วายไป ๆ แล้วเห็นฝั่ง ที่นี้ทุกข์ก็ทุกข์ ทุกข์เพื่อจะไปเกาะฝั่งให้ถึงฝั่ง ไอ้ทุกข์แบบไม่มีฝั่งมีฝานั้นลำบากมากนะ ทุกข์เพราะศีลเพราะธรรมมี เป็นฝั่งเป็นฝายของเรา บินเพื่อฝั่งเพื่อฝาคือศีลธรรมเอ้าบินไป ทุกข์ยากลำบากก็บินไป

ตัวอย่างก็เห็นแล้วพระพุทธเจ้าทรงสลบสามหน นั้นบินเห็นไหมละ ถึงสามหน บิน พ้น นั้น ยกตัวอย่างมาอย่างสาวกก็เหมือนกัน ที่เป็นเอกเทศที่เด่น ๆ ก็ดังที่เราเคยพูดนั่นแหละ อย่างพระโสณะประกอบความเพียรจนฝ่าเท้าแตก นี่คือบิน บินตลอด พระจักษุบาลก็เป็นโรคจักษุ หมอเขาให้นอนหยอดตา ท่านตั้งสัจจอธิษฐานในสามเดือน ท่านจะไม่นอน เขาเอายาจะมาหยอดตา ให้นอนหยอดท่านไม่ยอม ไม่ยอมตาท่านก็บอด บอดก็บอดท่านว่าอย่างนั้นเห็นไหมละ ท่านก็ยอมบอด

ตาท่านบอด ตานอกบอดตาในกระจ่างขึ้นมา ท่านตรัสรู้ในระยะนั้นเลย หมอ ก็ให้หยอดตาให้นอนหยอด ท่านไม่ยอมหยอด หมอ ก็บอกว่าท่านไม่หยอดท่านต้องตาบอด เอ้า บอดก็บอด นั้นเห็นไหม ท่านก็ยอมบอด ตานอกบอดตาในท่านจ้าขึ้นมา เพราะความอุตสาหะพยายามรักษาความสัตย์ความจริง ได้ตรัสรู้ขึ้นมา นี่พระจักขุบาลก็ถึงขนาดจักขุแตกไม่ยอมถอย พระโสณะก็ประกอบความเพียรจนกระทั่งฝ่าเท้าแตก นี่ละท่านต่อสู้อันใหม่ เราเอามาพิจารณาเป็นคติเครื่องเตือนใจเราซิ

เราต้องได้ถ้ามีท่าต่อสู้ คนเราเมื่อจนตรอกจนมุมแล้วมันหากมีนะสติปัญญาที่จะหลีกเลี่ยงสิ่งเป็นภัยออกได้ เรียกว่าออกพ้นจากข้าศึกไปได้มี ไม่ใช่จะนอนจนนอนตายอยู่เฉย ๆ นะ คือเวลาจนตรอกสติปัญญามันยิ่งหมุนของมันเรื่อย หาทางออกซิ หมุนไป หมุนได้ช่องออกมันก็ผิงออกได้เลย นี่ก็เคยพูดให้ฟัง พูดเป็นคติแก่นิ่งทั้งหลาย อย่างที่ว่านั่งตลอดรุ่ง เวลามันทุกข์จริง ๆ นี่ร่างกายของเราเนี่ยมันเหมือนกับท่อนฟืนนะ ทุกขเวทนาเหมือนกับไฟเผาของเราร่างนี้เลย ขนาดนั้น เหมือนว่าร่างกายนี้เป็นไฟไปหมดเลย มีแต่ความทุกข์ความทรมาน

แต่ความสัตย์ความจริงเหนือสิ่งเหล่านี้ เอา มันจะตายก็ตาย เกิดมาชาติใดภพใดมันตายด้วยกัน ๆ ภพนี้ชาตินี้จะให้ตายด้วยความเพียรเป็นยังไง เอาเป็นไหนเป็นกัน ถ้าไม่ถึงเวลาแล้วจะไม่ลุก นั้นตัดแล้วนะตัดขาด เมื่อไม่ให้ลุกไม่ให้มีพ่อแม่แล้วไม่มีทางไป ทุกข์มากขนาดไหน มันไม่ใช่นอนสู้ทุกข์เฉย ๆ ไม่ถูก นอนสู้เฉย ๆ ไม่ถูก นอนสู้ด้วยสติปัญญาหาทางออก นี่ก็ได้แล้วได้เอามาพูดให้พี่น้องทั้งหลายฟัง เวลาจนตรอกจนมุมนี้ ทุกขเวทนาโหมตัวเข้ามาจนกระทั่งร่างกายของเราทั้งร่างนี้กลายเป็นฟืนไปเลย เป็นท่อนฟืนไปเลย ทุกขเวทนาเป็นไฟเผาร่างกาย ถึงขนาดนั้นนะ จนตัวสิ้นเทียนนะ

ทุกข์มากจริง ๆ แต่สติปัญญายิ่งหมุน สุดท้ายมันก็ได้เงื่อน ๆ ผาดกันฟังเลย ที่นี้ทุกขเวทนาที่มันเผาร่างกายอยู่นั้นมันดับพิบไปด้วยกันเห็นไหมละ ทั้ง ๆ ที่มันกำลังลุกเต็มที่เผาเต็มที่ สติปัญญาดับลงได้พิบเลย จากนั้นความอัศจรรย์ก็เกิดขึ้นละซี พอดับพิบความอัศจรรย์เกิดขึ้น คุ่มค่า นั้นเห็นไหมละ กับที่สละตายมาแล้ว ที่เราได้เห็นประจักษ์ผลแห่งการสละตายเป็นอย่างนี้ คืออัศจรรย์ มันเห็นชัด ๆ อย่างนี้ เพราะฉะนั้นคนเรามันไม่ได้จนตรอกจนมุมอยู่ตลอดเวลา นะ ไม่ได้โง่ตลอดเวลาหา ถึงเวลาจนตรอกจนมุมมันหากหาทางออกจนได้นั้นแหละ

นี่เราหาทางออกตลอดเวลา ได้ทุกคืนฟังซินะ นั่งจนขนาดกันแตกเลอะไปหมด ฟังซิ นี่ก็มาพูดให้ฟัง ใครจะว่าโกหกไม่โกหกก็ตามก็กันเราแตกนี่ กันเขาไม่แตกเขาพูดยังไงเขาก็พูดได้สบาย หลอกไปไหนก็ได้ กันเราแตกก็บอกว่าแตกจะว่าไง นั้นขนาดนั้น

นี้สู้ ความหมายว่าสู้ นะ แล้วได้ทุกคืน สำคัญอันนี้ เราจะไม่ใช่อังโง่เชื่อความสามารถของเรา

เวลาจนตรอกเท่าไรทางนี้มันยิ่งหมุนจี๊ ๆ ๆ เผลอไม่ได้นะเวลาทุกซั่มมาก ๆ นี้สติกับปัญญาจะติดกัน เรียกว่าติดกันอย่างสนิทเลยแยกกันไม่ออก แยกนี้แยกเพื่อแก้ ส่วนสติปัญญาที่จะแยกจากกองทุกซั่มนี้ไม่มีแยก มีแต่สู้ตลอด เวลามันรู้ขึ้นมามันก็รู้แบบอัศจรรย์ พอดับพิบนี้หมดเลยนะ ความทุกข์ทั้งหลายที่มันเผาเราทั้งร่างนี้เหมือนจะเป็นถ้าเป็นถ่านไป ดับพิบหมด ร่างกายหายหมด อะไรหายหมดไม่มีอะไรเหลือ เหลือแต่ธรรมชาติมันแหละ จิตนะมันนะ

เหลือแต่ธรรมชาติล้วน ๆ จะพูดว่าปรากฏจริง ๆ ก็ไม่ถูก คือละเอียดลงไป พูดได้แต่เพียงว่าอะไร ๆ ดับหมดยังเหลืออยู่แต่สักว่ารู้ อันนั้นละที่เด่นสักแต่ว่ารู้ คือจิตลงชั้นอัศจรรย์แล้ว ปล่อยหมดแล้ว ภูเขาเลากออะไรกว้างแคบ หมดไม่มีอะไรเหลือเลย เหลือแต่สักแต่ว่ารู้ แต่คำว่าสักแต่ว่ารู้คือละเอียดขนาดนั้นละ แต่สักแต่ว่าไม่ใช่สักแต่ว่าธรรมดา สักแต่ว่าที่มีคุณค่ามหัศจรรย์ มีเท่านั้น นี่เวลาจิตลงเต็มที่ให้ฟังเอานะ

นี่ละจิตเป็นอย่างนี้ เวลาถูกบีบถูกคั้นนี้ไม่มีราคำราคาอะไรเลย แต่เวลาช่วยตัดด้วยอรรถด้วยธรรมสู้ไม่ถอย เเด่นขึ้นมากก็อย่างนี้แหละ อัศจรรย์ จากนั้นแล้วไม่มีหัวนโหนะ เอ้าถึงมันจะตายก็ตาย หลักเกณฑ์เราได้แล้วจากความเด็ดเดี่ยว ด้วยสติปัญญา ศรัทธาความเพียรของเรา เราได้แล้วเห็นประจักษ์แล้วเป็นพยานแล้ว มันจะขนาดไหนก็อันนี้เป็นพยานต่อเราแล้วมันไม่ถอยนะ ฟาดนี้ก็ตุมเหมือนกัน ลง มันลงแบบไหนเราก็บอกให้ทราบชัดเจนตามความเป็นจริงที่มันรู้มันเป็นขึ้นมา สำหรับเราเองเป็นสองอย่างเราก็บอก เป็นสองอย่างอังโง่ อย่างหนึ่งที่ว่านี่ พอมันรอบของมันเต็มที่แล้วผิงนี้เสียบเลย ดับ ร่างกายกับความทุกข์นี้หมดไปด้วยกันไม่มีอะไรเหลือเลย

โลกธาตุไม่ต้องพูดมันไม่มาเกี่ยวข้อง มีแต่กายกับทุกขเวทนากับจิตที่สัมพันธ์กันอยู่ ทีนี้พอมันดับลงได้หมดแล้วก็ยังเหลือแต่สักแต่ว่ารู้ที่อัศจรรย์เท่านั้น นอกนั้นหมดเลย เห็นไหมละ นี่ลงแบบนี้แบบหนึ่ง อีกแบบหนึ่ง แต่ที่ว่าทั้งสองแบบต้องเป็นเองเราไปคาดไม่ได้นะ ต้องเป็นหลักธรรมชาติของนิสัยคนนั้นจะเป็นในตัวเอง จะไปปรุงไปแต่งไม่ได้ เราเองเราไม่เคยปรุงแต่งได้เลย เราจึงบอกปรุงแต่งไม่ได้ มีแต่คาดเฉย ๆ มันไม่เป็น เวลาเป็นแล้วไม่ต้องคาดมันก็เป็น นี่เรียกว่าเป็นเอง

อย่างหนึ่งพอมันรอบเรียบหมดแล้ว พอเรียบเข้าไปหมดแล้วจิตนี้ก็อยู่กับความอัศจรรย์โดยเฉพาะ แต่ไม่แบบพิบนะ คือเข้าสู่ความอัศจรรย์โดยเฉพาะเต็มภูมิเหมือนกันกับที่ลงพิบแล้วเป็นที่ว่าสักแต่ว่ารู้ที่อัศจรรย์นั้น อันนี้เข้าจุดนั้นแล้วก็อัศจรรย์แบบเดียวกันไม่มีลดหย่อนต่างกัน แต่ความทุกข์นี้ทราบ เนะแปลกกันนะ

โลกอะไร ๆ นี่ก็ไม่ดับ ทุกข์เป็นทุกข์ กายเป็นกาย อะไรเป็นอะไร มันก็เป็นอยู่ตามของมัน อันนี้ก็เป็นอย่างธรรมดาอันนี้เข้าถึงกันไม่ได้ แม้จะตายก็ตายไปเฉย ๆ เรื่องจะให้ทุกขเวทนาเข้าไปทับถมจิตใจนี้ทับไม่ได้ นี่เป็นประเภทหนึ่ง มีสองอย่างสำหรับเรา เป็น มันจะเป็นแบบไหนมันก็ลงอัศจรรย์แบบเดียวกันแล้วไม่สงสัย ยิ่งให้เราได้ทราบด้วยว่า อ้อ มันเป็นได้แบบนี้ ๆ นี่ละจิตเวลาฝึกแล้ว ไม่ใช่อยู่เฉย ๆ ให้มันเป็นนะ ถึงขั้นที่ควรจะทำอันทรหดอดทนนี้เต็มเหนี่ยว ๆ เอาชีวิตเข้าแลก ๆ มันก็มี ๆ เป็นประจำไปเลย

ทีนี้เวลาถึงขั้นแก้แล้วสามารถแล้วก็ยังเป็นอีกแบบหนึ่ง ธรรมดาเวลาแก้แล้วสามารถแล้วเป็นอีกแบบหนึ่ง พลิกตาลปัตรระหว่างกิเลสกับธรรม กิเลสที่มีกำลังมากขนาดไหน เอาเราจนน้ำตาร่วง ๆ ทีนี้เวลาธรรมเรามีกำลังมากก็ฟาดเลย กิเลสถ้ามันมีน้ำตามันก็ร่วงเหมือนกัน นั่นเห็นไหมละมันทันกัน เอ้า แยกออกมาทางไหนแยกออกมา ขาดสะบั้นไปพร้อม นี่เรียกว่าธรรมทำงานของตัวเองโดยหลักธรรมชาติ ไม่ต้องไปบีบไปบังคับไปไสนะ หากเป็นหลักธรรมชาติของธรรมที่มีกำลังมากและคล่องตัวเต็มเหนี่ยวแล้ว กิเลสผ่านไม่ได้เลย ขาดสะบั้นไปพร้อม ๆ กัน เรียกว่าฆ่ากิเลสโดยอัตโนมัติที่นี้ นะ

เบื้องต้นกิเลสฆ่าเราเป็นอัตโนมัติ คิดแยกออกแงไหนเป็นกิเลส ๆ เพื่อทำลายเรา ๆ นี่เป็นวัฏจักรเป็นอัตโนมัติของวัฏจักร ทีนี้วัฏจักรคือธรรมมีกำลังแล้ว มันก็คลี่คลายกลับคืนมา อันนี้ก็เป็นอย่างอัตโนมัติหมุนออกเรื่อย ๆ หมุนเรื่อย ๆ ฆ่าเรื่อยฆ่ากิเลส จนกระทั่งไม่มีอะไรปรากฏ บางที่ยัง หือ หหมดแล้วเหอ มันเป็นอย่างนี้ คือมันไม่มีอะไรมีวิเวกอะไร หือ หหมดแล้วเหอ ไม่เอา นั่น เครื่องตัดสินยังไม่เอา สนฺทิกฺขุญฺโง ไม่บอกไม่ยอมรับ

ความจริงมันหมอบ ทางนี้ก็ค้ำเขี่ย มันหากเป็นอัตโนมัตินะ การค้ำเขี่ยที่จะสังหารกิเลสก็เป็นอัตโนมัติของมันเองไม่ต้องบอกไม่ต้องบังคับนะ เป็นเอง นี่ละธรรมมีกำลังแล้วพี่น้องทั้งหลายจำเอาไว้นะ ถึงขั้นที่ธรรมมีกำลังแล้วเป็นอัตโนมัติเหมือนกัน กิเลสผ่านไม่ได้เลย ๆ นี่ธรรมประเภทนี้ธรรมจะขึ้นพันทุกข์โดยถ่ายเดียวแต่กำลังเดินทางอยู่เวลานี้คล่องตัว ๆ ไกล่สถานี่หรือฝั่งที่จะพันทุกข์เข้าโดยลำดับ ๆ หมุนเรื่อย ๆ

ทีนี้ความหมุนนั้น ความหมุนเหมือนไฟหาเชื้อ เชื้อคือกิเลส กิเลสผ่านมาตรงไหนไฟไหม้พับ ๆ ๆ เรียบเลย เชื้อหมดแล้วคือกิเลสหมดโดยสิ้นเชิงไฟก็ดับพับพร้อมกันเลย ไม่ดับมันจะไปเผาอะไร ไฟมันก็ต้องเผาเชื้อใช้ไหม เมื่อเชื้อหมดแล้วมันจะไปเผาอะไร มันก็ดับของมันเองไม่ต้องบอก นี่ละท่านว่า วุสิตฺ พุรหมฺจริยํ เสร็จกิจในพุทธศาสนา พรหมจรรย์ได้อยู่จบแล้ว งานของโลกไม่มีสิ้นสุด จะกี่ปีกี่กัลป์ไม่มีต้นมีปลาย

แต่งงานของธรรมเมื่อถึงขั้นสิ้นสุดแล้ว วุสิต พุทธุมจรรย์, กตฺ ฅรณียํ, นาปรํ อิตฺตตฺตยา
ยาติ ปชานาติ การประพฤติพรมจรรยํเพื่อแก้ถอดถอนกิเลสซึ่งเป็นงานหนักอย่าง
มากในชีวิตนี้ได้สิ้นสุดลงไปแล้ว งานที่ควรทำได้ทำเรียบร้อยแล้ว งานอื่นที่จะทำให้งิ่ง
กว่านี้ไม่มี นั้นเวลาเปลวออกมาแล้ว

นั่นละตั้งแต่ท่านเสร็จงานนั้นแล้วพระอรหันต์จะไม่ได้ละกิเลสตัวใดเลย เรียกว่า
สิ้นชากแล้ว ก็อยู่เฉพาะระหว่างชั้นรํกับจิตที่ครองกันอยู่ ท่านเดินจงกรมนั่งสมาธิ
ภาวนา ท่านไม่ได้เดินจงกรมเพื่อละกิเลส กิเลสสิ้นไปแล้วละหาอะไร การประกอบ
ความเพียรของท่าน อย่างพระพุทเจ้าก็มี พระอรหันต์ทั้งหลายมีประจำ ยิ่งความเพียร
ของท่านเก่งกว่าพวกเราที่จุดเทียนวันละ ๕ ดอก ๖ ดอกด้วยเข้าไปนะ ท่านไม่ได้จุด
เทียน ไม่ได้บอกว่าท่านจุดเทียนนะ อันนี้ไม่บอกก็ตามแต่มันเห็นจะให้ว่าไง จุดเทียนก็
เล่ม เท่าไรก็ได้ไม่ได้เรื่องได้ราว

นี่พูดเรื่องอะไรไปหาจุดเทียน มันลืมนะ อย่างนี้ละพูดไปลืมนะ (พระ
อรหันต์ท่านไม่ได้จุดเทียน) อ้อ พระอรหันต์ท่านไม่ได้จุดเทียน ท่านเดินจงกรมของ
ท่านไป นี่พูดออกมาเพียงเดิน ๆ พอจะเข้าใจกันได้นะ ที่ลืกลับซึ่งเป็นเรื่องรู้เฉพาะองค์
ท่านเองนั้นมันพูดไม่ออกพูดไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่ท่านรู้เต็มใจ ก็คือกิริยานี้มันประสาน
ระหว่างชั้นรํกับจิต ร่างกายของเราต้องให้เย็น ให้เดิน ให้นั่ง ให้นอน ขับถ่ายรับประทาน
อาหารนี้เป็นงานประจำชั้นรํ เยียวยากันไปบรรเทากันไป เช่น การเดินจงกรมนี้ ธาตุ
ชั้นรํของท่านมันขัดมันข้องเหมือนโลกทั่ว ๆ ไป การเดินจงกรมเป็นระบายคลายทุกข์
สลายออกจากธาตุชั้นรํที่มันขัดมันปวด เวลาเดินไปนี่ธาตุชั้นรํจะค่อยคลี่คลายออก เส้น
เอ็นค่อยคลี่คลายออก ค่อยเบาไป ๆ นี่ประการหนึ่ง

ประการที่พิเศษลึกลับซึ่งมากอยู่ในความเพียรนั้น ท่านพิจารณาถึงเรื่องอรรถเรื่อง
ธรรม เรื่องอะไร ๆ อยู่ในนั้นของท่านเสร็จ ไม่มีใครทราบจากท่านได้ สำหรับท่านเป็น
งานเต็มตัวโดยหลักธรรมชาติอีกเหมือนกันนะ ไม่ได้บังคับหากเป็นเอง ท่านจะ
พิจารณาเรื่องอะไร ๆ ไรเรื่องโลกธาตุนี้ เหล่านี้เป็นดินน้ำลมไฟนี้ ไม่ได้มีความหมาย
กับความรู้ที่นั่นนะ ธรรมชาตินี้เราจะว่าเขามีก็ตามไม่มีก็ตาม เขาไม่มีความหมายในตัว
ของเขาเลย และไม่มีความหมายในตัวของเราเลย มีแต่จิตเป็นผู้ไปให้ความหมายสิ่ง
เหล่านี้ต่างหาก ว่าสิ่งนั้นมีสิ่งนี้มี สิ่งนั้นดี สิ่งนี้ชั่ว สิ่งนั้นหนา สิ่งนี้บางอะไร นี่เป็นจิต
เป็นผู้ไปสัมผัสแล้วก็ให้ความหมายออกมา ตัวเขาเองเขาไม่มีความหมายอะไรเลย

ทีนี้เวลาพิจารณาถึงหลักธรรมชาติแล้ว สิ่งเหล่านี้จึงว่างไปหมดเลยเข้าใจไหม ที่
มีเต็มโลกธาตุอยู่นี้ เช่น โลกของเรามีแผ่นดิน จิตนี้พุ่งไปหมดเลยไม่มีความหมายใน
สิ่งเหล่านี้เป็นจิตนะ จิตนี้จะไปมีความหมายกับสิ่งต่าง ๆ บาป บุญนรก สวรรค์ เปเรตตี

ประเภทต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องนามธรรมด้วยกัน นับแต่วิญญานไปถึงสิ่งที่เป็นคู่ควรกับวิญญาน เช่น นรก สวรรค์ นี่เป็นสิ่งที่ เป็นคู่ควรกับวิญญาน วิญญานเหล่านี้จะอยู่กับที่นั้น ๆ มันจะวิ่งสัมพันธ์กัน ถึงกัน ๆ เข้าใจไหมละ นี่ละฟังให้ชัด ใครมาพูดอย่างนี้ มันจำอยู่ในหัวใจไม่ให้พูดว่าไง

พระพุทธเจ้าสอนโลกเล่น ๆ เมื่อไร เรายังมานอนจมกันอยู่หรือ นี่ที่เราทุเรศโอย อ่อนใจนะ นี่ละเรื่องวิถิจิต ที่ไม่มีอะไรที่จะมาก็ดมาขวางแล้วมันจะพุ่งเต็มตัวของมัน สิ่งไม่เคยรู้มันรู้ไปหมดจะให้อ่างไร รู้ตรงไหนหายสงสัยตรงนั้น ๆ ที่ว่าท่านพุ่งไปนี่เรื่องต้นไม้ ภูเขา ดินฟ้าอากาศ ที่ว่าหนาแน่นเต็มในที่ที่เราอยู่นี้ จะไม่มีความหมายกับจิตดวงนั้นนะ ไม่มีเลย แต่มันจะเข้าถึงถึงเรื่องจิตวิญญานของสัตว์โลกมีจำนวนมากน้อยเพียงไร ซึ่งเป็นนามธรรมด้วยกันเป็นของละเอียด แล้วสิ่งที่คู่ควรกันอีก

คือ บาป บุญ นรก สวรรค์ อันนี้เป็นคู่ควรกับจิตดวงนี้ มันจะวิ่งเข้าถึงกันประสานกันหมด แล้วปฏิเสธได้ยังไงว่าจิตไม่มี แล้วสิ่งเหล่านี้ที่จิตเข้าไปอาศัยไม่มีได้ยังไง ก็มันเห็นอยู่อย่างนั้นเข้าใจไหม เหมือนอย่างศาลาหลังนี้ เราอยู่ที่นี้ก็เห็นกันอยู่ที่นี่ เป็นหยาบ ๆ นะ ศาลาหลังนี้คนนั่งอยู่ใต้ถุนศาลาเต็มมันก็เห็นอยู่ที่นี่ ที่นี้ธรรมชาติที่เป็นนามธรรมละเอียด มันก็เป็นอย่างนั้นเห็นอย่างนั้นเป็นละเอียดอย่างนั้นเข้าใจไหมละ แล้วจะปฏิเสธได้ยังไง

นี่ละธรรมพระพุทธเจ้าเลิศขนาดนั้นนะ เตี้ยนี้กำลังให้กิเลสตัณหาปิดบังหุ้มห่อจนกระทั่งจะมองไม่เห็น เราพูดจริง ๆ เราตัวเท่าหนูหัวใจไม่ได้เป็นหนูนี้วะ เห็นก็บอกว่าเห็น สงสารก็บอกสงสาร จึงลากจึงเข็นให้ติดให้ตื้นกันน้ำ ๆ จะนอนจมกันอีก โห ความทุกข์นี้ไม่ได้มีคำว่าครีว่าล้าสมัยนะ ความทุกข์มันเอี่ยมอยู่ตลอดเวลา จี๋เข้าไปตรงไหนติดตลอดเวลาติดตลอดเวลาณะความทุกข์ ใครไปชินกับมันไม่ได้นะ อันนี้เราจะไปชินกับความทุกข์ด้วยกิเลสกล่อมให้นอนใจ ตายจมจริง ๆ เข้าใจทุกคน ๆ นะ ให้อบรมจิตใจ ศีลธรรมเป็นสำคัญมาก โลกกิเลสมันปฏิเสธลบล้างหมดเลยวาศีลธรรมไม่มี บาปบุญนรกสวรรค์ไม่มี สิ่งที่มีก็คือมีตั้งแต่ที่มันผันหัวใจสัตว์ให้ติดให้ตื้นตลอด นี่ละมี แต่มันไม่ให้บอกว่ามีนะ มีแต่พาดิตพาดิน อันนี้ละพาให้จม นั่นนะฟังซิ

จะจมไปที่ตรงไหน มันลบล้างว่าไม่มี มันก็ไปลงที่มันโกหกนั้นแหละ ว่าไม่มี นั่นมันลงไปจมอยู่ในนรก นรกไม่มีใครไปจมอยู่นั้น ไม่มีมันจมได้หรือ พูดอย่างนั้นซี ใครเป็นคนเห็น พระพุทธเจ้าเห็นนี่นะ พวกตาบอดกิเลสนี้มันเห็นที่ไหน เพราะฉะนั้นมันถึงลบล้างได้สนุกปากของมันจนหน้าด้านนะ บาปบุญนรกสวรรค์ไม่มี ทุกวันนี้ชาวพุทธของเรามันหน้าด้านหมดแล้วนะ มันกำลังจะสร้างความลุ่มความจมใส่ตัวเองเต็มเม็ดเต็มหน่วย จะสร้างความลุ่มความจมใส่บ้านใส่เมืองเข้าอีก เวลานี้บ้านเมืองกำลังจะจม

นี่คือตัวบาปตัวกรรม ตัวไม่มีบาปมีบุญ ไม่มีนรกสวรรค์ มีแต่อำนาจบาตรหลวงป่า ๆ ถิ่น ๆ มาบีบมาบังคับสัตว์โลกด้วยความลืมหืมตัวของเรา นี่จะพาบ้านเมืองให้ล่มจม ด้วยกิเลสตัวนี้เข้าใจใหม่ ได้ไม่พอกินไม่พอ ไม่มีความอึด บ้ายศ บ้ารำบ้ารวย บ้าพวก บ้าพ้อง บ้ากำลังวังชาของพวกที่ศักดิ์สิทธิ์อำนาจมากนั้นละ มันกำลังจะสร้างตัวเองให้ จมด้วย ให้ชาติบ้านเมืองจมด้วย แล้วธรรมจ้ายู่ตลอดเวลา มันปิดได้เธอ

อะไรจะเหนือกรรมไปได้วะ กรรมก็คือกรรมดีกรรมชั่วครอบตลอด กรรมดีทำ ลงไปเต็มเหนี่ยวแล้วพันทุกซัดได้เลย กรรมชั่วเวลาทำลงไปเต็มเหนี่ยวจम्मหาอเวจีได้ เลยไม่ต้องสงสัย อำนาจของกรรมใครจะบังคับไม่ได้ มันพูดได้เฉย ๆ ตอนที่ยังไม่เข้าถึงตัว เหมือนผู้ร้ายชายโจร ไปที่ไหนไม่มีใครฉลาดยิ่งกว่าเขา ว่าเขานี้ฉลาดยิ่งกว่าคน ทั้งโลกนั้นแหละ เวลาเขาจับไม่ได้นะ ตัวฉลาดจอมโง่จอมอ้นพาลอยู่กับตัวนั้นหมด พอเขาจับได้แล้วเป็นยังไง เห็นไหมกองอยู่ในเรือนจำ มันเอาอำนาจบาตรหลวงมาจาก ไหน มาเหนือความชั่วของมันที่จะไม่ให้มันเป็นนักโทษ เห็นไหมเป็นไหมนั้น นี่ก็เหมือน กันกรรม ก็เป็นอย่างนั้นละ

ให้พากันอุตสาหะพยายามนะ โธ จิตนี้สำคัญมาก ลึกลับมาก กิเลสปิดไม่ให้เห็น เลยนะ ธรรมเปิดออก ๆ พระพุทธเจ้าถึงได้ตั้งขึ้นมาสอนโลกละซิ ไม่มีใครเห็น พวก เรายังหลับตาครอก ๆ อยู่ได้ยังไง เอาละวันนี้พอสมควร นู่นเห็นไหม ตั้ง ๙ โมงเกือบ ครึ่งแล้วว่าจะไม่พูดอะไรนะ ไปใหญ่ทุกวัน ให้พร...

พวกข้าวสารในครัวใครต้องการก็ให้มาติดต่อกับพระ มาเอาที่โกดังนะ พวก ข้าวสารไม่ว่าข้าวสารเจ้าข้าวสารเหนียว ใครขัดข้องทางโน้นให้มาติดต่อกับพระ มาเอา จากโกดังนี้เข้าไปในครัวนะ แต่ส่วนกับเรายังไม่ยอมให้ ได้ข้าวสารไปแล้วข้าวเจ้าข้าว เหนียวไปฟาดแต่ข้าวเฉย ๆ ไม่เป็นไรแหละ ส่วนกับเราไม่ยอมให้เพราะเราเป็นห่วง ทางโรงพยาบาลมากนะ ที่เราเอามาไว้มาก ๆ นี่เราเพื่อโรงพยาบาล แม้แต่วัดไหนมานี้ ไม่จำเป็นจริง ๆ เราไม่ให้

เราสงวนไว้สำหรับโรงพยาบาล เต็มโกดัง ๆ สั่งซื้อไม่ไห้บกพร่องนะเต็มอยู่ ตลอดเลย โรงนั้นมาโรงนี้มา เมื่อวานนี้ก็ดูสี่โรง อย่างนั้นแล้ว วันละสามโรงสี่โรงเป็น ประจำ พวกอาหารนี้สำหรับโรงพยาบาล ข้าวเป็นพื้นฐาน สำหรับพวกข้าวสารมาเอาได้ เลยเราเปิดไว้ร้อยเปอร์เซ็นต์เลยข้าวสาร ไม่ว่าข้าวเจ้าข้าวเหนียวแต่สำหรับกับเราไม่ ค่อยเปิด เราไม่เปิดก็เพื่ออันนี้เองแหละเพื่อโรงพยาบาล ข้าวสารนี้เราเปิดไว้เลยทั่วถึง กันหมด

สำหรับวัดที่เราเปิดไว้ก็คือว่า ที่ร้อยเปอร์เซ็นต์ ภูวนี้เราส่งประจำเดือน ๆ แล้วก็ ภูสังโฆอันดับสองเพราะเห็นว่าพระอยู่ข้างในลึก พระมีจำนวนมาก การโคจร

บิณฑบาตแถวนั้นเราก็อุบัติพวกรับพื้นเพของเขาแล้ว เพราะฉะนั้นเวลาทางโน้นมาเมื่อไร เราให้เต็มรถ ๆ ไปเลย แล้วทางโน้นจะมาเอาเท่าไรให้ตามนั้นเลย สองวัดนี้เปิดเต็มที นอกนั้นให้บ้างไม่ให้บ้าง ส่วนมากไม่ค่อยจะให้ เพราะไปบิณฑบาตในหมู่บ้านหนึ่ง ๆ พอขอพวกันทุกแห่ง ไปตั้งวัดที่ไหนบ้านมี ไปบิณฑบาตกับเขามาฉันนี้ไม่อดอยาก เราจึงไม่ส่งเสริม เพราะสถานที่ขาดแคลนยิ่งกว่าพระในวัดหนึ่ง ๆ นั้นยังมีมาก เราจึงไม่ค่อยเปิดเรื่องกับเรื่องอะไรอาหารการกินให้พระนะ สำหรับวัดที่เราเปิด ก็คือวัดกุสุมาโลกับวัดภูว มีเท่านั้นละ

เมื่อวานนี้ได้ทองคำ ๑๒ บาท ๒ สตางค์ ดอลลาร์ ๕๐ ดอลลาร์ เมื่อวานขึ้นนี้ไม่ได้ นะ ค่อยชยับไปเรื่อย ๆ อย่างนี้ ชยับไปเรื่อย ๆ เอ้า มาอีก ๕๐ ดอลลาร์แล้ว ได้แล้ว ๕๐ ดอลลาร์ ต้องวางลวดลายไว้เป็นประจำแหละดี ได้วันละเล็กละน้อยมีลวดลายอยู่ เวลาเรามองลงไปเห็น โห แมวตัวนี้มันกำลังนอน มันนอนก็จริงแต่ลายแมวมันไม่ได้นอน จึงเรียกว่าวางลวดลายไว้ นอนก็ให้รู้ว่าเป็นแมวนอน เข้าใจไหม ทำต่อสู้อยู่ในนั้น แมวมองเห็นกลัวแล้ว หนูไม่ไปกล้าแหละ ถึงแมวนอนหนูก็ไม่กล้า เพราะกลัวแมวลวดลายของแมว อันนี้ก็เหมือนกัน ความจนอย่ามาแตะนะ นี่แมวถึงจะนอนก็นอนเพื่อจะสู้ต่างหาก เข้าใจไหมละ

หลวงตาครับ ขอโอกาสเรียนถามครับ หมื่นโลกธาตุมอญอยู่ที่โลกนี้อย่างเดียวหรือครับ ที่ดาวดวงอื่นมีไหมครับ

แล้วโลกธาตุมอญมีอีกไหมละ อ้าว มันต้องถามซี มันมีโลกธาตุมอญอย่างเดียวหรือสองมีไหม ถ้าไม่มีอันสองก็ลงในจุดเดียว ถ้ามีสองก็แบ่งคนละครึ่ง แน่ะ เป็นอย่างนั้น เข้าใจไหม อย่าถามนะบอกแล้ว พูดตรง ๆ นี่ย่าถามนะ ถามบ๊อบมันจะออกทันทีเลย อ้าว จริง ๆ นี้นะ นั่นละธรรมพระพุทธเจ้าครอบโลกธาตุมอญแล้วอันที่ไหน พูดนี้รอบตัวเลย ออกมาทางไหนออกทางนั้น ออกรอบตัวเลย ธรรมไม่มีจนตรอก ก็เลสเท่านั้นกันเอาไว้ละ พอเปิดกิเลสออกหมดแล้ว มาแ่งไหนเป็นธรรมทั้งหมดแล้วนี่ กิเลสอะไรจะมาเอื้อม เท่านั้นแหละไป อย่ามาถามอีกหมื่นสองหมื่นโลกธาตุ

การภาวนาเราต้องรู้จักประมาณของเราเองนะ ถ้าเห็นดเห็นน้อยเมื่อยล้าควรจะพักอิริยาบถ เช่น เดิน ควรจะพักนั่งหรือควรจะพักนอน เราต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับเราเอง เราจะให้คนนั้นไปบอกไปสอนนี้ ไม่เหมาะสมกับเราซึ่งควรจะรู้ตัวเองอยู่แล้ว มันหนักแ่งไหนเบาแ่งไหนเราก็อพิจารณา เราก็อ่อนผันสั้นยาวไปตามนั้น แต่ไม่ให้ผ่อนผันแบบที่ว่าอ่อนเปียกนะ ถ้ามันหนักจริง ๆ เราก็อ่อนของเราได้เรื่องภาวนาเป็นอย่างนั้น เช่นอย่างที่เราพูดนี้ เวลานั่งนี้ วันนี้จะไม่ลุก ฟาดตลอดรุ่งต้องตลอดรุ่งเท่านั้น ที่นี้

ถึงเวลาเราจะคลี่คลายจะพักผ่อน เวลากลางวันเดินจงกรมฟาดมันหมดทั้งวันแก้กับนั่ง
กลางคืน แน่ะ มันก็แก้ของมันอย่างนั้น มันรู้เองเข้าใจไหมละ

เวลากลางคืนเรานั่งเสียจนกระทั่งกระดูกนี้ทุกท่อนเหมือนจะพังนะมันเป็น ปวด
หมด นอนกลางวันสะดุ้ง คือความเจ็บปวดมันติดทั้ง ๆ ที่เราหลับกลางวันนะ กลาง
คืนเรานั่งตลอดรุ่งเสีย กลางวันเราพักผ่อน มันปวดมันระบมไปหมดเลย พอหลับ ๆ
สะดุ้งปั้งขึ้นมาเลย เพราะอันนี้มันกระดูก

เมื่อเวลาออกจากนี้แล้ว ที่นี้เดิน เอาเลยที่นี้ เอาจนมันอ่อนเพลียไปเลย การนั่ง
มากเจ็บปวดนั้นหายไปหมด มีแต่ความเหนื่อยแล้วก็อ่อนนิ่มไปเหมือนกัน ที่นี้พักตาม
สบายได้ นั้นเรียกว่าการพักผ่อนตัวเองในอิริยาบถต่าง ๆ ให้ดูตัวเอง ถึงเวลาเต็ดก็เต็ด
ถึงเวลาจะผ่อนคลายก็ผ่อนคลายกันไป เจ้าของต้องพิจารณาเจ้าของเอง คนอื่นบอกไม่
ถูกก็มีเท่านั้นเรื่องมัน

เปิดดูข้อมูล วันต่อวัน ท้นต่อเหตุการณ์ หลวงตาเทศน์ถึงเรื่องอะไร ทาง internet
www.luangta.com หรือ www.geocities.com/bantadd